

CEPOR

Centar za politiku razvoja malih
i srednjih poduzeća i poduzetništva

Granice nisu prepreka: obiteljska poduzeća na međunarodnoj sceni

nasl. doc. dr. sc. Maja Has
CEPOR / Algebra Bernays/ VERN'

Kako obiteljska poduzeća osvajaju strana tržišta?

Postupna internacionalizacija – Uppsala model

- Proces postupnog učenja i povećanja angažmana na stranim tržištima
- Smanjenje nesigurnosti kroz iskustvo i eksperimentalno učenje
- Psihička distanca (kulturne, jezične, institucionalne razlike)

Teorija mreža

- Poduzeća su ugrađena u mreže poslovnih odnosa i internacionalizacija se odvija kroz te mreže
- Praćenje postojećih kupca i dobavljača u inozemstvo
- Ulazak na tržišta putem partnerstava

Born global teorija

- Internacionalizacija je brza i proaktivna
- Poduzeća imaju međunarodnu orijentaciju od početka poslovanja
- Globalizacija, digitalne tehnologije, međunarodno iskustvo osnivača

Istraživanje o internacionalizaciji hrvatskih obiteljskih poduzeća

Internacionalizacija donosi i prilike i rizike

Specifičnost obiteljskih poduzeća

Promjena poslovnog okruženja

Znanstvene, stručne i društvene implikacije

Kvantitativno istraživanje

Anketni upitnik (168)

Kvalitativno istraživanje

Polustrukturirani intervjui (prerađivačka industrija, 10)

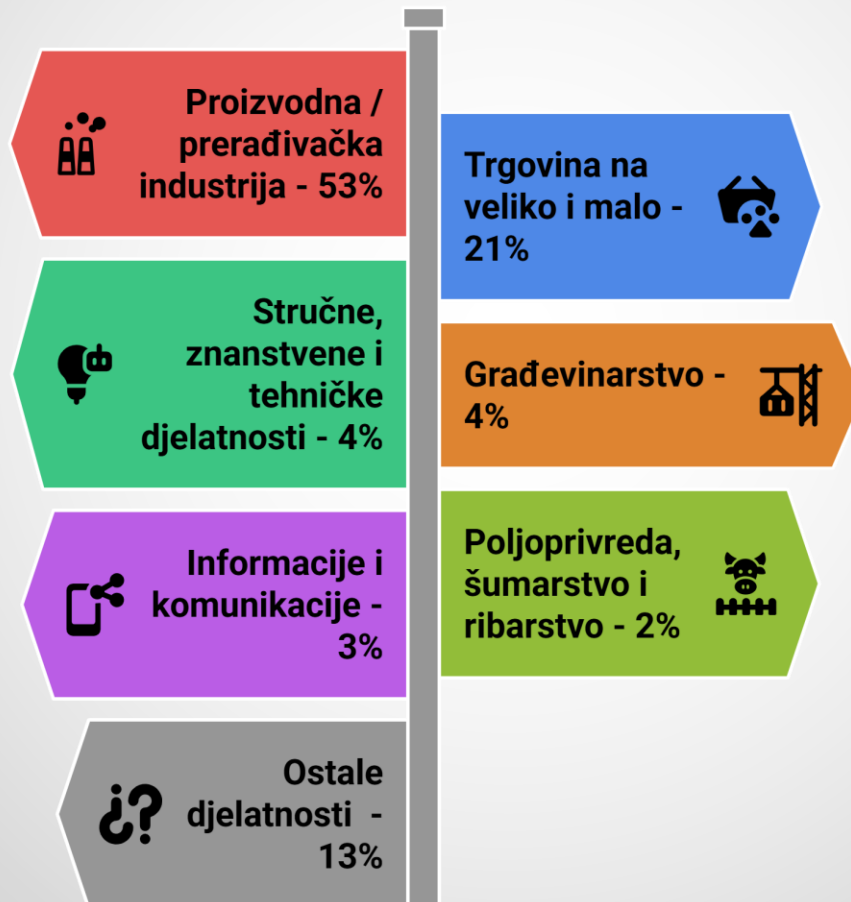
Internacionalizacija promatrana iz perspektive **izvoznih aktivnosti** obiteljskih poduzeća

Profil obiteljskih izvoznih poduzeća

Primarna djelatnost poduzeća

Veličina poduzeća

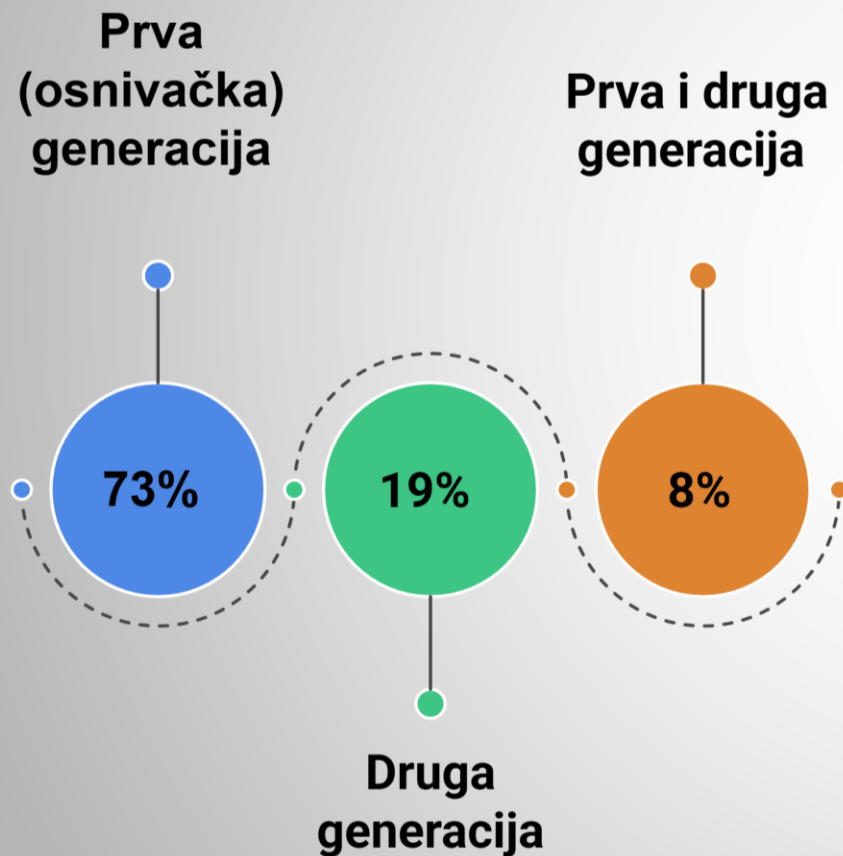
Mikro	28%
Malo	47%
Srednje	19%
Veliko	6%

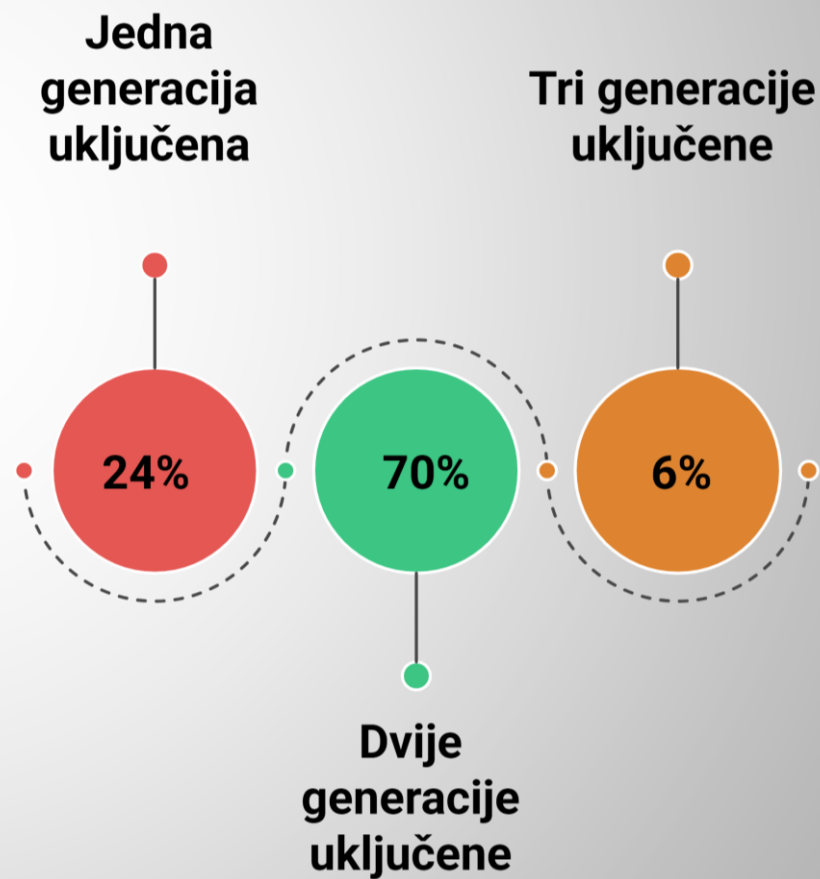
Prosječna
"starost"
poduzeća je
29 godina

Profil obiteljskih izvoznih poduzeća

Vlasništvo

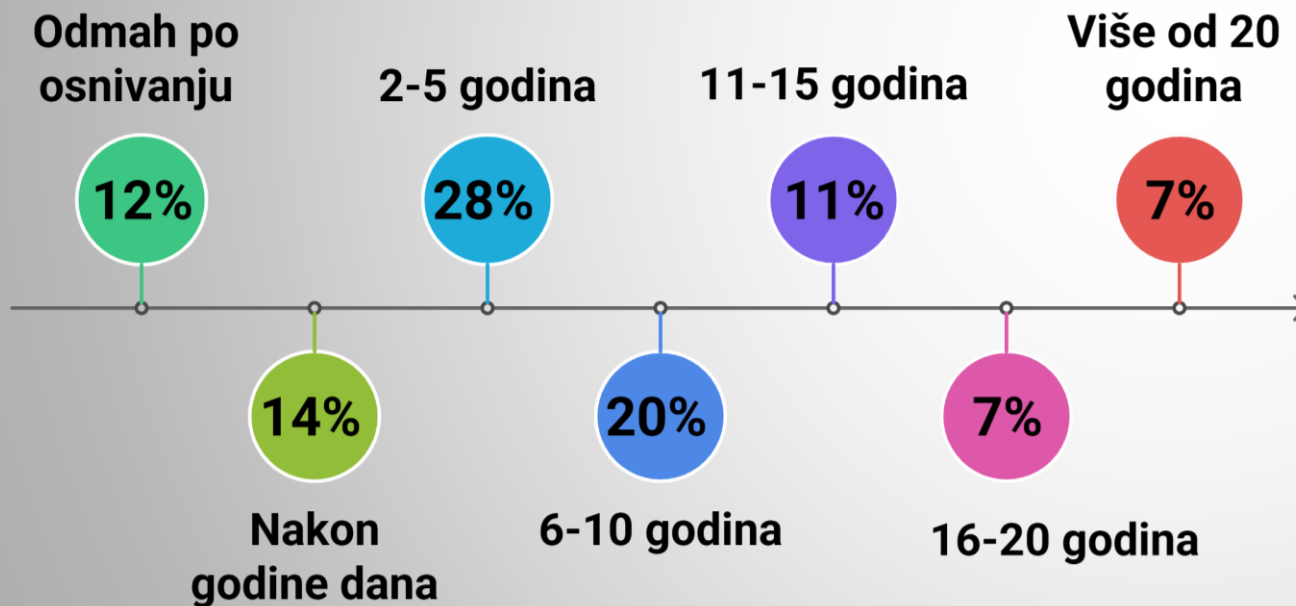

Broj generacija uključen u upravljanje obiteljskim poduzećem

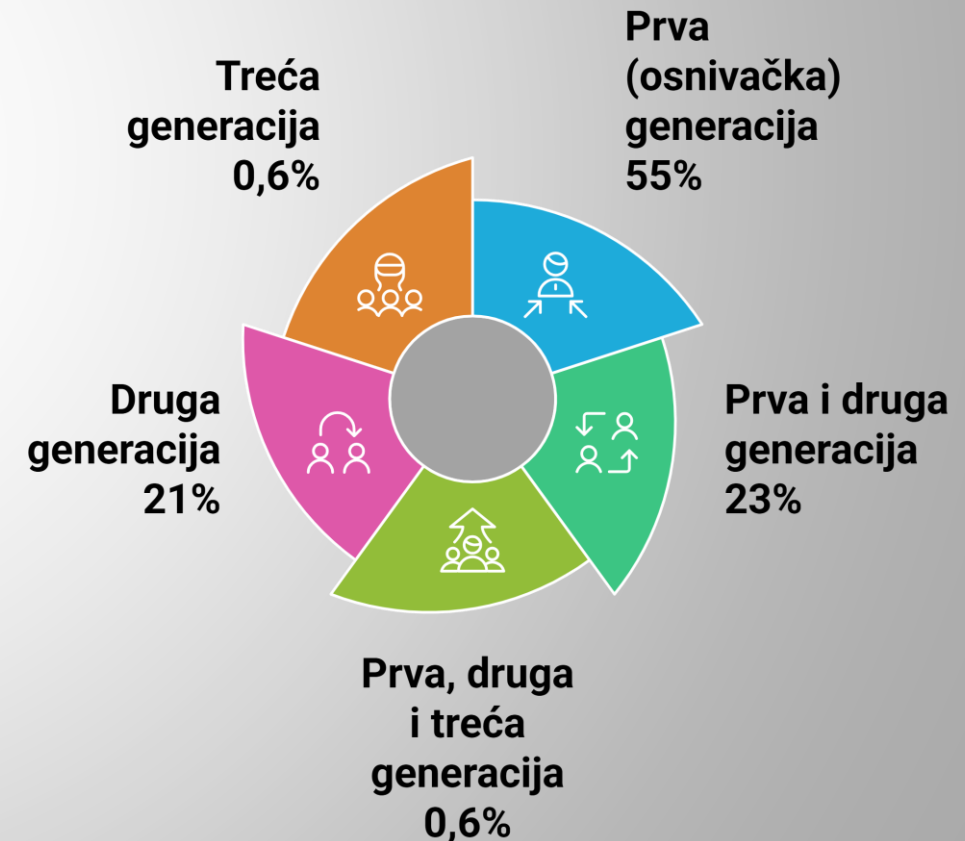

Obiteljska poduzeća na međunarodnoj sceni

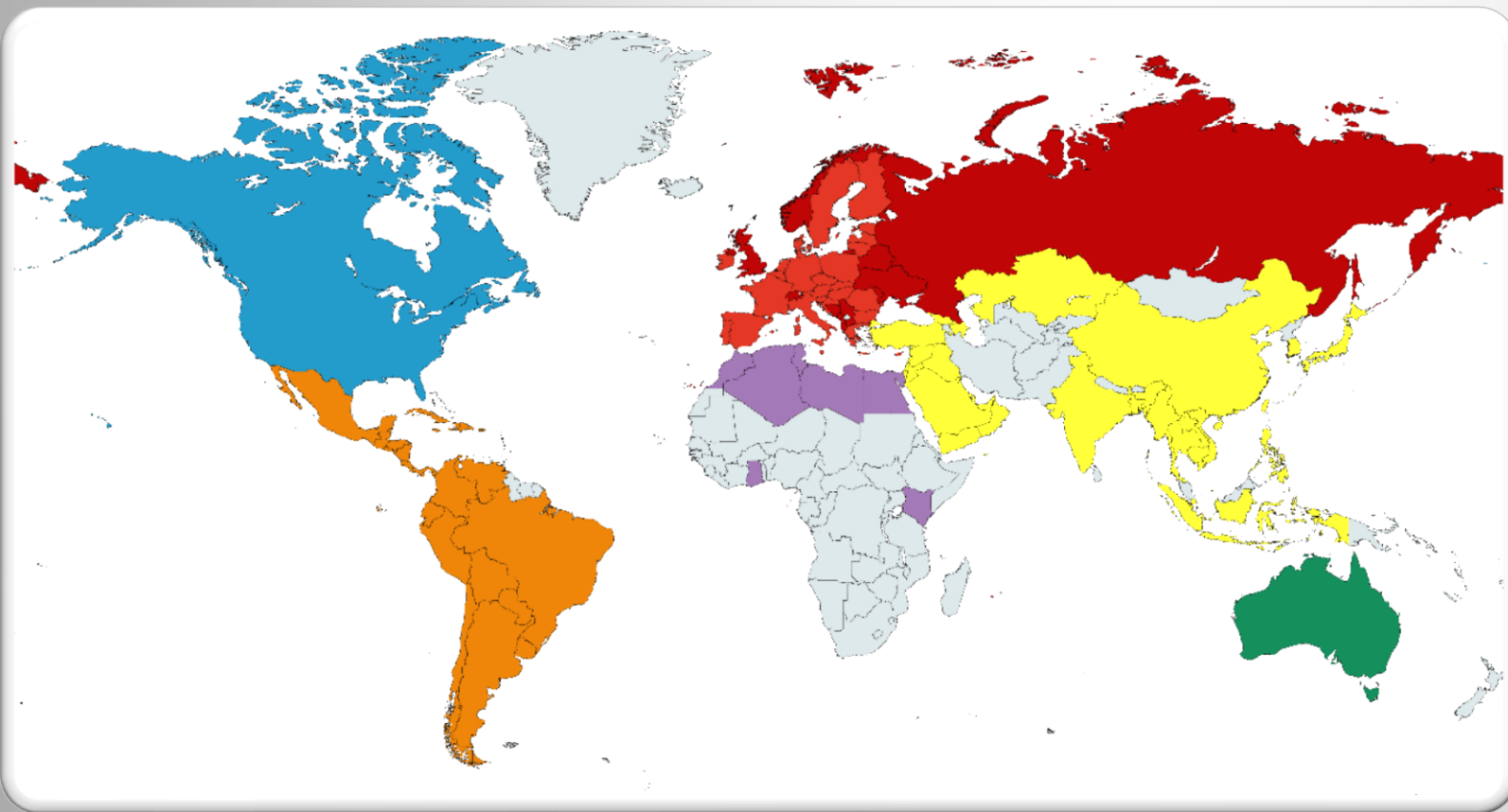
Početak internacionalizacije obiteljskih poduzeća

Generacija obiteljskog poduzeća koja je najviše pridonijela izvoznim aktivnostima

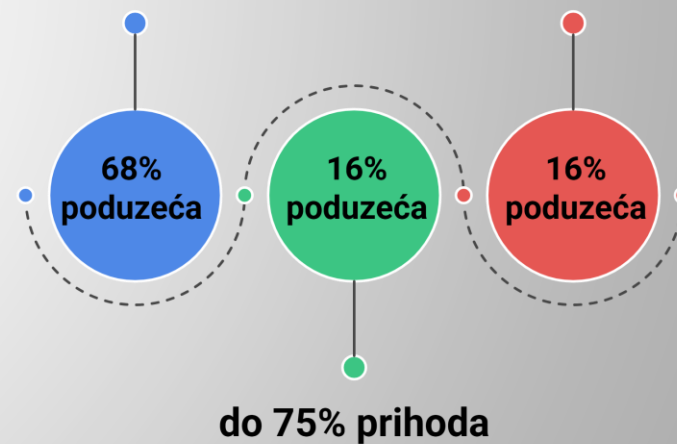
Hrvatska obiteljska poduzeća izvoze u 105 zemalja svijeta

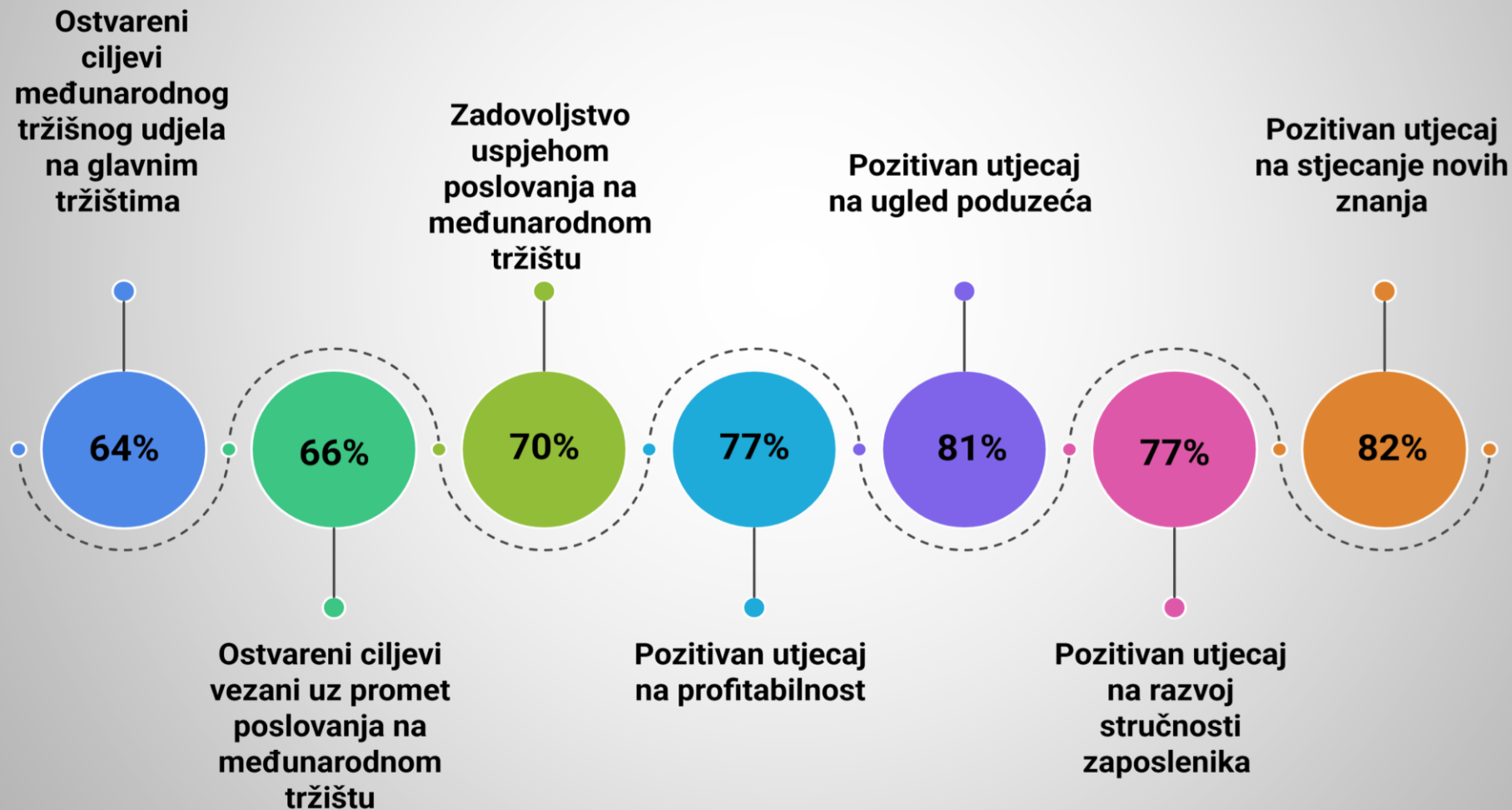
*Udio prihoda ostvarenih na
međunarodnom tržištu*

do 50% prihoda

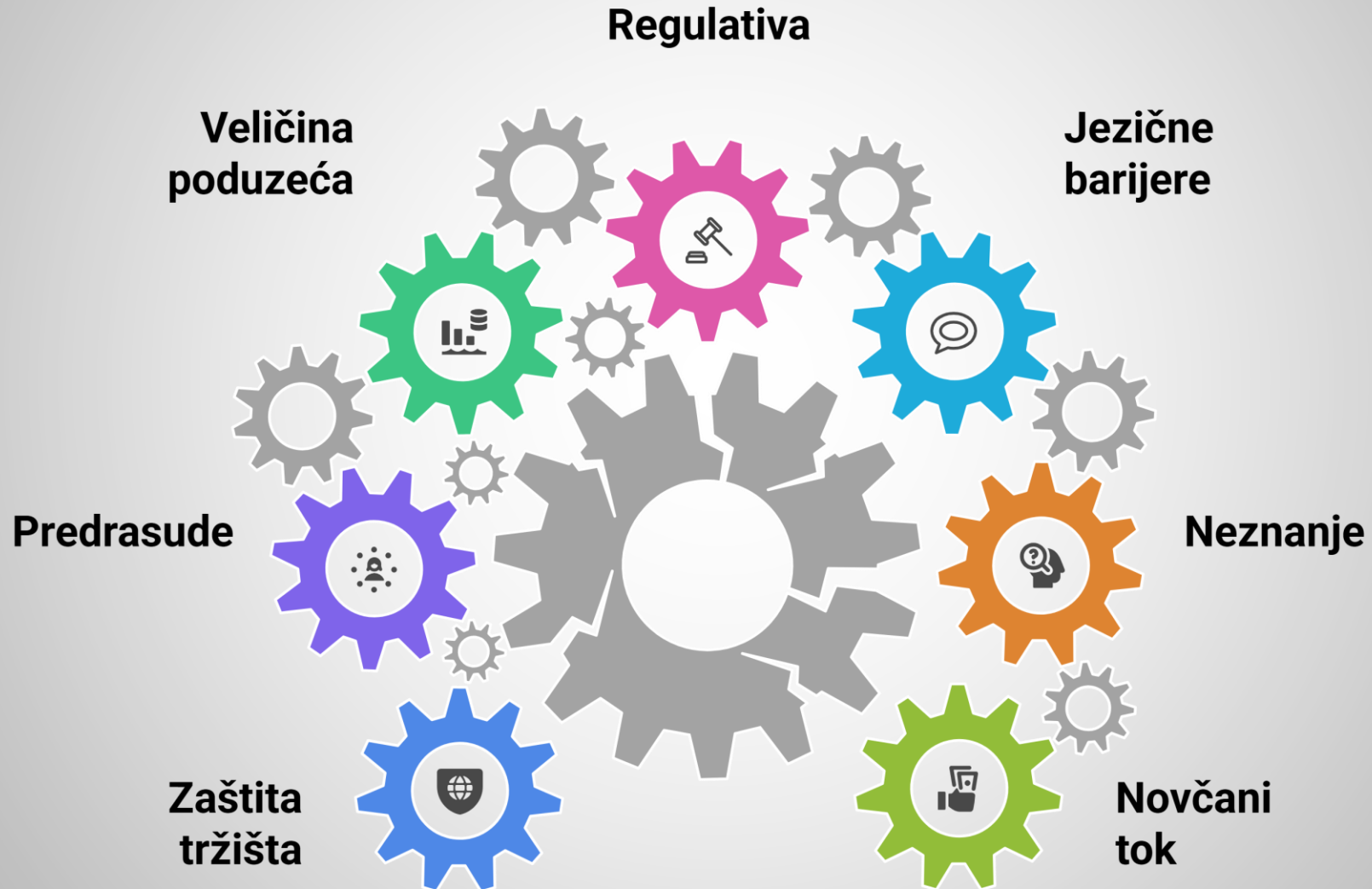
do 100% prihoda

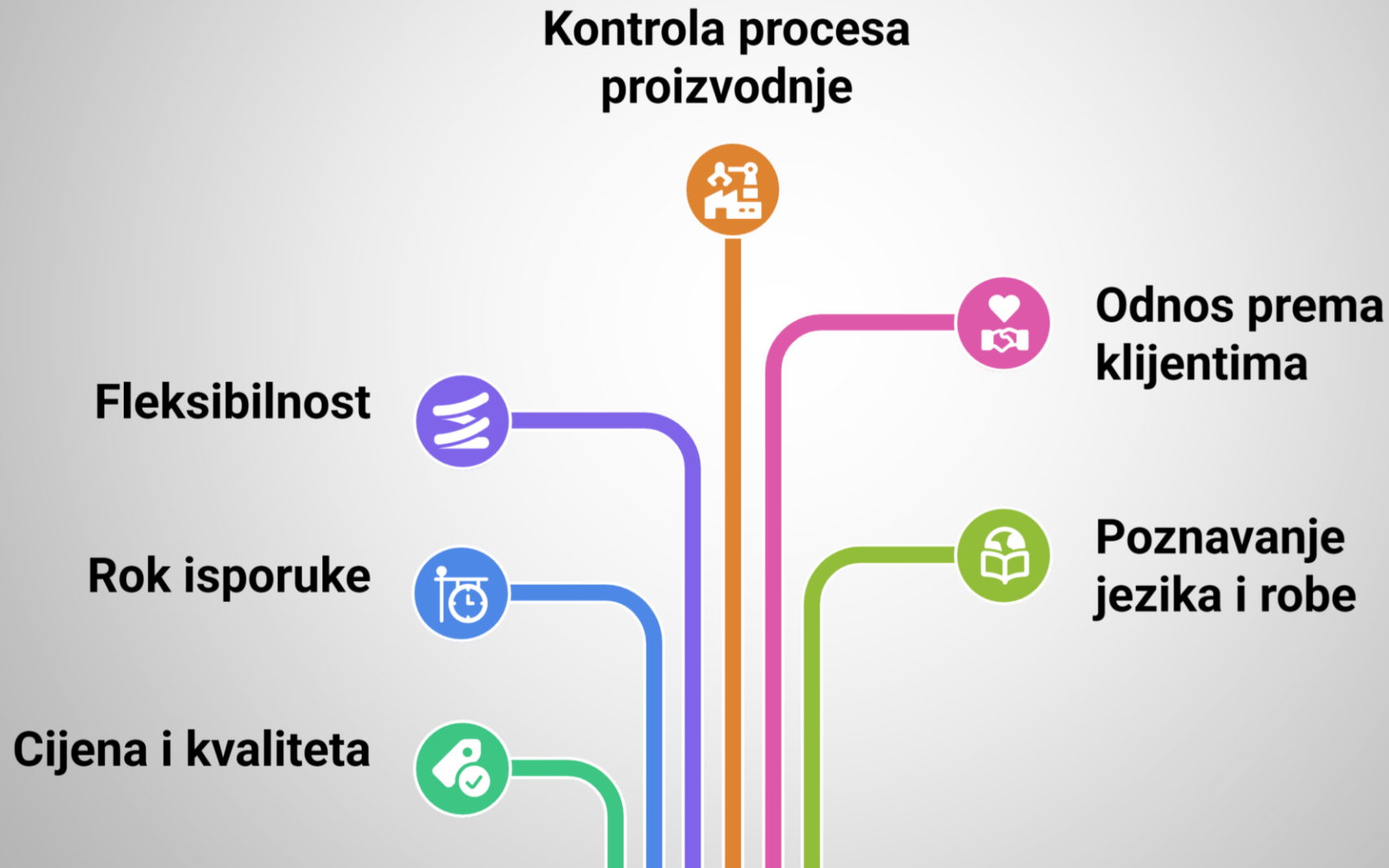
Utjecaj internacionalizacije na poslovanje poduzeća

Izazovi?

Zašto su bolji od konkurencije?

Kao inspiracija i ohrabrenje ...

Inovativnost, proaktivnost i rizik u međunarodnom okruženju

Digitalizacija kao katalizator internacionalizacije

Poslovni sajmovi kao vrata svijeta

Internacionalizacija bez gubitka identiteta i obiteljskih vrijednosti

*Obiteljska poduzeća **ne teže samo dobiti**, već i očuvanju obiteljskih odnosa, identiteta i nasljeđa.*

Želja za kontrolom, dugoročnim opstankom i očuvanjem obiteljskih vrijednosti može biti: prepreka rastu, ali i najveća snaga obiteljskog poduzeća.

***Tradicija, otpornost, upornost, dugoročna orijentacija**
potpora su internacionalizaciji poslovanja obiteljskih poduzeća.*

CEPOR

Centar za politiku razvoja malih
i srednjih poduzeća i poduzetništva

Hvala na pozornosti!

Maja Has
mhas@cepor.hr

Prezentacija prikazuje rezultate istraživanja provedenog u okviru doktorske disertacije
Has, M. (2025). Uloga socio-emocionalnoga bogatstva, poduzetničke orijentacije i strateške perspektive digitalizacije u internacionalizaciji obiteljskih poduzeća u Republici Hrvatskoj (Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet).